

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๒

พระอาจารย์สงบ มนสฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมๆ สัจธรรม

เราทางโลก ในการพัฒนา เราก็เห็นของเรา เด็กกว่ามันจะโตขึ้นมาอยู่ที่พ่อแม่เขา ฝึกอบรมมา นี่ก็เหมือนกัน ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันลึกลับซับซ้อน คำว่า “ลึกลับซับซ้อน” ซ้ำซ้อนจนคนที่ไม่ได้อ่านาจนวาสนาบารมีเป็นไปไม่ได้ คำว่า “เป็นไปไม่ได้” พวกเรานี้คิดกันเอง มันเป็นธรรมชาติ มันมีของมันอยู่แล้ว

แต่ถ้ามันมีของมันอยู่แล้ว เห็นไหม เวลาหลวงตา หลวงปู่มัน ครูบาอาจารย์ของท่าน ประพฤติปฏิบัติ กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเนิ่นย้าทุกวัน พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ รัตนตรัย ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ศาสนาไม่มี

ศาสนาที่มี ลัทธิความเชื่อในโลกนี้ แล้วแต่พระเจ้าจะประทาน เราทำงานมาเกือบเป็น เกือบตาย ต้องให้คนอื่นมาเป็นคนมาชี้ถูกชี้ผิดหรือ

แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่เป็นเช่นนั้น อตฺตา หิ อตฺตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน แต่คนที่เป็นที่พึ่งแห่งตน คนต้องมีอำนาจวาสนา ไม่มีอำนาจวาสนานะ มัน เชื้อกิเลสของมันเอง จินตนาการไปทั้งสิ้น วาดภาพของมันไป

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมัยพุทธกาลนะ เวลาท่านออกประพฤติปฏิบัติ นั่นก็พระอรหันต์ นี่ก็พระอรหันต์ พระอรหันต์เต็มอินเดียเลย ไปศึกษามาแล้วไม่เห็นมีเลย มันไม่มีเพราะอะไร มันไม่มีเพราะว่าความทุกข์ของเรามันไม่ได้แก้ไขไป

เวลาเขาบอกเขาเป็นพระอรหันต์ เขาเผยแผ่ธรรม

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ออกไปฝึกหัดภาวนากับเขา เขายังขึ้นชมยกย่องสรรเสริญกันไปไง มันเข้าข้างตัวมันเอง มันเข้าข้างความคิดของมันเอง มันก็ว่าของมันไปตามจินตนาการของมัน ถ้าได้มานสมาบัติ ได้อภิญญา มันลึกลับมหัศจรรย์ นี่ผู้วิเศษ ผู้วิเศษคือผู้ที่เหาะเหินเดินฟ้า รู้วาระจิตคนอื่น นั่นนะผู้วิเศษ แต่ไม่ใช่มรรคไม่ใช่

มรรคคืออริยสัจธรรม ศีล สมาธิ ปัญญา ธรรมจักรที่เข้าไปบดบี้กิเลสในใจของตน เวลา มันจะบดบี้ในใจของตน มันมีความมหัศจรรย์ มันลึกลับขนาดไหน ถ้าคนไม่มีอำนาจาสนา คูสิถ้าไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เพราะเราไม่เชื่อพวกปุณฺณ พวกเราประชาชนหรือชาวโลกพูดหรือ เราเชื่อคำพูดของหลวงปู่มัน เราเชื่อคำพูดของหลวงตา ที่ท่านกราบแล้วกราบเล่าๆ นั่นนะคือพระอรหันต์ ท่านมีอำนาจาสนาของท่าน

เวลาท่านพูดขึ้นมาว่า ท่านซาบซึ่งบุญคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่รื้อค้นสิ่งนี้ขึ้นมาให้เราปุณฺณได้ค้นคว้า ได้แสวงหา

นี่เราเชื่อคำพูดของหลวงปู่มัน เราเชื่อคำพูดของครูบาอาจารย์เรา เราไม่เชื่อหรือกัโสปากสกปรกนะ ถ้าหลวงตาบอก โอปากอมขี้

นั่นมันเรื่องของเขา แต่ถ้าเราอยู่ในสังคมนะ ในสังคมเราต้องรักษาตัวเรา เราต้องเจอสภาพแบบนั้นนะ เราต้องเจอสภาพ โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ เราต้องอยู่ในสังคมอย่างนี้ ถ้าเราอยู่ในสังคมอย่างนี้ เรามีสติปัญญาอย่างน้อยแค่ไหน ถ้าเรามีสติปัญญาของเรา เราฝึกหัดของเราๆ เราจะฝึกหัดของเรา เห็นไหม

เวลาคนมาวัดมาว่า เขาว่าโ้พวกที่มีปัญหา โ้พวกที่ไปวัดไปวาเขาเรียกคนโง่ ทรัพย์สมบัติหามาแล้วก็เที่ยวเสียสละเจือจานไป นี่เวลาโ้พวกนั้นมันพูดโง่

แต่ของเรานะ ถ้าใจเป็นธรรมๆ นะ ใจเป็นธรรมนะ ไม่ต้อง อนุโมทนาทานไปกับเขา ตรงนี้สำคัญมาก เห็นคนดีทำดีแล้วอนุโมทนาไปกับเขา

เห็นคนดีทำดีซัดซาเลย เห็นคนดีทำดี อิจจาเลย เห็นคนดีทำดี ยูแยกให้มันแตกแยกเลย นี่ไง มันไม่อนุโมทนาไปกับเขาไง ถ้ามันอนุโมทนาไปกับเขานะ ประเทศเราจะน่ารื่นรมย์น่าอยู่ ขึ้นเยอะไหม ในสังคมในบ้านเราน่าอยู่ไหม มันน่าอยู่ทั้งนั้นนะถ้าเป็นธรรม แล้วเป็นธรรมๆ มันมาจากไหนละ

มันมาจาก เห็นไหม ทุกคนเกิดมามีทิฐิมานะ มีอีโก้ มีความรู้สึก มีความนึกคิด มันเป็น สติธิ มันเป็นสติธิของทุกๆ คนจะคิดอะไรก็ได้เป็นอิสรภาพในใจ เราเป็นมนุษย์ไง เรามีสติธิ เสรีภาพจะคิด เชิญ

แต่ถ้าเรามีอำนาจวาสนานะ มีอำนาจวาสนานะ คนเกิดมาทำไม เราเกิดมามีอะไรเป็น แก่นสาร แล้วอะไรมันเป็นคนเกิดคนตาย

พอมันศึกษาขึ้นมาแล้ว มันค้นคว้าขึ้นมาละ ผู้ที่ยังไม่ได้เข้ามาศึกษาในพระพุทธศาสนากับบอกว่า พระพุทธศาสนาคร่ำครึๆ เวลามันมาศึกษาในพระไตรปิฎกมันงงเลยนะ พูดถึงการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย พูดถึงเวรกรรมของสัตว์ที่มันได้รับวิบากกรรมของมัน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดนั่น ใถ้นั่นคืออะไร ใถ้นั่นคือวิบาก คือผลของการกระทำ ผลของการกระทำที่ทำแล้ว จริตนิสัยของจิตมันมีเวรมีกรรม มันถึงได้มาเสวยภพเสวยชาติอย่างนี้ไง ใถ้นั่นมันวิบาก มันเป็นผลแล้ว แล้วผลมันมาจากไหน

เวลาผล ผลมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าหรือคั่นๆ ขึ้นมาไง พระพุทธศาสนาไม่เชื่อใดๆ เลย ไม่เชื่อใดๆ ทั้งสิ้น ให้เชื่อในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

พระธรรมๆ สัจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง อย่างอื่นไม่เชื่อทั้งสิ้น ไม่เชื่อเพราะอะไร เพราะมันก็เหมือนเรานี้แหละ เราก็เหมือนเขา เขาก็เหมือนเรา มันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเหมือนกัน มีสติธิเสรีภาพเกิดมาเท่ากัน มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนกัน แต่ถ้าเราเป็นชาวพุทธไง เวลาชาวพุทธเอาตามเนื้อหาสาระนะ

หลงตาท่านพูดประจำ ไม่มีอำนาจวาสนาไม่ได้นับถือพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนา

ไปศาสนาไหนอ่อนนอนขอก็จบ พระพุทธศาสนานะ ต้องให้ทำเองๆ โอ้ย! ทุกข์เกือบตาย จะทำอะไร เราทุกข์อยู่แล้วไง เราทุกข์ ในหัวใจเราทุกข์เรายาก เราต้องการคนช่วยเหลือเจือจาน ช่วยเหลือคุ้มครองดูแลไง

แล้วเวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ เวลาหลวงตาท่านเทศน์ไง ผู้ใด ปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ธรรมะย่อมคุ้มครองไง

เราจะเอาเหรียญคุ้มครองนะ เอาสมเด็จองค์ใหญ่ๆ คุ้มครองเลย

แต่ในสังฆะความจริงในพระพุทธศาสนา ศีลธรรมคุ้มครองเรา คุ้มครองเพราะอะไร คุ้มครองเพราะเรามีศีล ๕ เราไม่เบียดเบียนเขา ไม่ทำลายเขา เราเป็นคนมีเมตตาต่อเขา มัน คุ้มครองหมด คนดีนะธรรมคุ้มครอง แล้วเวลาธรรมคุ้มครองมันมาจากไหนละ มันก็มาจากการ กระทำของเราดีแหละ

ไฉนใช้ธรรมคุ้มครอง แต่มันผิดศีล เทียวจี้เทียวปล้น เทียวทำลายเขา แล้วบอกว่าห้อย พระองค์ใหญ่ๆ นะ แต่มันทำผิดศีลของมันตลอดไป แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับใครละ พระพุทธศาสนาสอนที่นี้ไง มันไม่มีอะไรเป็นที่พึ่ง

มี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึก ในบ้านเราทุกบ้านมีหิ้งพระ ในบ้านเรามี ที่พึ่งอาศัย ในบ้านเรา พระอรหันต์ในบ้านก็มีพ่อแม่แน่นอนนะ ดูแลพ่อแม่ รักษาพ่อแม่ พ่อแม่เราให้ ชีวิตนี้มา เราจะหาสมบัติพัสถานมามากน้อยแค่ไหน ถ้าไม่มีชีวิตมันมีค่าตรงไหน ถ้าเราไม่มี ชีวิตเรา เราจะได้ความสุขความทุกข์มาจากไหน

ความสุขความทุกข์ขึ้นมาเพราะเรามีชีวิตไง

แล้วชีวิตนี้มาจากไหน

ชีวิตนี้มาจากพ่อจากแม่ กำเนิด ๔ ในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ ถ้าจะเกิด เป็นมนุษย์ต้องเกิดในครรภ์ ถ้าเกิดในครรภ์ ในครรภ์ของใคร

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระนางมหายา พุทธมารดาขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องปรารถนา ปรารถนาเป็นพุทธมารดานะ

คนที่จะเป็นสหชาติ คำว่า “ปรารภนา” ปรารภนาคือพยายามทำคุณงามความดี ทำคุณงามความดีทำบุญกุศลของเรา พยายามปรับหัวใจของเรา พันธุกรรมของจิตมันพัฒนาๆ ขึ้นไป

เวลาเกิด ปรารภนาเป็นพุทธมารดา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจุติ เกิดในครรภ์ เวลาประสูติแล้วนะ พระมารดาก็สิ้นชีวิต เพราะอะไร เพราะครรภ์นี้เกิดได้คนเดียว ครรภ์นี้โดยเฉพาะ เพราะมีการปรารภนามาไง

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เป็นพระอรหันต์ของลูกอย่างนี้ไง แล้วบอกเป็นพระอรหันต์ของลูก เวลาเป็นวิทยาศาสตร์ มันเป็นความสนุกสนานของพ่อแม่ ไม่เป็นไรหรอก ไม่ต้องไปเชื่อเขา เป็นความสนุกสนานของเขา

จะเป็นความสนุกสนานไม่สนุกสนาน เราเกิดในครรภ์นะ เลือดในอกนะ กลั่นออกมาจากเลือด

แล้วเวลาเขาบอกไม่มีบุญมีคุณ

หลวงตาท่านพูด ท่านเขียนไว้ ได้แย้งกับสังคมไว้ไง บอกว่า เราหลงป่าอยู่ มนุษย์เราหลงป่า จิตนี้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมีดับอยู่อย่างนั้นนะ แล้วมันมีคนคนหนึ่ง นายพรานเดินออกจากป่าด้วยเขามีคบไฟของเขา เราเดินตามเขาไปออกจากป่า เราออกจากป่ามาได้ พรานนั้นมีบุญคุณกับเราหรือไม่ มี

แล้วเวลาพ่อแม่มี เวลาเขาคลอดมีงมา ไม่มีบุญคุณเลยหรือ

นี่เวลาถ้ามันคิดทางโลกใจ แต่ถ้ามันเป็นธรรมๆ มันลึกซึ้งกว่านั้นเยอะ

นี่ไง ถ้าเรามีสติมีปัญญา นี่พระอรหันต์ของเรา พระอรหันต์ของเราคือทำให้ชีวิตนี้เรามา

เวลาหลวงตาท่านพูดอีกนะ พ่อแม่เราอาจจะมีผิดพลาดบ้าง พ่อแม่เราเวลามีอารมณ์ความรู้สึกบ้าง พ่อแม่เราเวลาคอยชี้แนะจนน่ารำคาญ นั่นก็เป็นเพราะความเมตตา ความรักของท่าน เวลามันจะขัดมันจะแย้งขึ้นมา แม้แต่พ่อแม่ผิดก็ไม่ให้โต้แย้ง

แล้วไม่ให้โต้แย้งมันก็ไม่เป็นประชาธิปไตยนะสิ มันก็ไม่เสมอภาคนะสิ

กรรมของสัตว์ใด เกิดในประเทศอันสมควรใด เกิดในประเทศ เกิดในท้องพ่อท้องแม่ที่มีคุณสมบัติที่ดีงามใด เราไปเกิดท้องพ่อท้องแม่เรา ท้องพ่อท้องแม่ที่มีนัลลทธิศาสนาอื่นใด เขาก็พาเราไปศาสนาอื่นนะ

เราเกิดในท้องพ่อท้องแม่ไหน ถ้าเกิดท้องพ่อท้องแม่นั้นแล้ว บุญคุณอันนี้มันใช้ไม่จบไม่สิ้นหรอก ถ้าใช้ไม่จบไม่สิ้น แล้วเราก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็เป็นมนุษย์ไป เราก็มีครอบครัวเหมือนกันใด เราก็จะไปมีลูกมีเต้าอยู่ข้างหน้าเหมือนกันใด มันเหมือนกันนะ มันเป็นเรื่องของโลก เป็นเรื่องบุญกุศลใด แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนลึกซึ้งมากกว่านั้น ถ้าสอนลึกซึ้งเข้ามา ลึกซึ้งเข้ามาในหัวใจของเราใด สอนลึกซึ้ง เห็นไหม

ชมราวาสธรรมๆ ให้มีกตัญญูกตเวที ให้มีหัวใจเป็นธรรม ถ้าหัวใจเป็นธรรมแล้ว เราจะไปวัดไปวา คำว่า “ไปวัดไปวาขึ้นมา” เรามาฟังธรรมอย่างนี้ เราเข้าไปวัดไปวาแล้ว เป็นที่อยู่ของผู้ทรงศีล ผู้มีคุณธรรม ถ้าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมนะ มองก็รู้

พอมองก็รู้ เข้าไปในวัด วัดคือวัด วัดคือวัดใจ วัดคือวัดหัวใจ ไม่ใช่วัด อัฐ! วิจิตรพิสดาร

ไปโรงแรมก็ได้ โรงแรมสร้างดีกว่ามึงอีก

แล้วเขาไปวัด เขาไปคู่นี้ใด วัดไม่ร้าง มันกิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์ก็ต้องเก็บกวาดรักษาลานเจดีย์โบสถ์วิหาร เขาต้องทำของเขา หน้าที่ของเขา นี่กิจวัตรของสงฆ์ ถ้ากิจวัตรของสงฆ์ ถ้าสงฆ์ทำอย่างนั้นแล้ว เราเข้าไปบ้านใคร บ้านใครที่สะอาดน่ารื่นรมย์ เราก็ชื่นชมไช้ไหม เราเข้าไปบ้านของใครมีแต่กลิ่นเหม็นกลิ่นอับขึ้นมา แสดงว่าเจ้าบ้านเจ้าเรือนไม่ดูแลรักษาเลย

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ากิจของสงฆ์ กิจของสงฆ์ตรงนั้นใด แล้วถ้ามันมีคุณธรรมในหัวใจ มันปล่อยปละละเลยอย่างนั้นไม่ได้ ถ้ามันปล่อยปละละเลย มันก็ปล่อยปละละเลยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยเป็นศาสดาของเราใด

แล้วกติกาคำสอน เป็นคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราบอกว่าเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจ แล้วพระธรรมสั่งสอนไว้อย่างนั้นแล้ว ธรรมบังคับไว้อย่างนั้น ธรรมวินัย แล้วมันก็ไม่ทำ แล้วบอกมันเคารพ

เคารพตรงไหน เคารพก็ทำสิ ไม่ต้องไปลอยหน้าลอยตาหน้าขึ้นตาบานให้สังคมเขา
ยอมรับหรือก นั้นนะเขาหัวดำๆ เขายังละของเขาไม่ได้เลย เขาจะมีคุณค่ากว่าสงฆ์ไปได้อย่างไร

สงฆ์ที่มีคุณค่ากว่าเขา แล้วมีคุณค่ากว่าเขาตรงไหน

ถ้ามันมีคุณค่ากว่าเขา มันก็มีคุณค่ากว่าเขาที่หัวใจนี้ ถ้าหัวใจนี้มันมีคุณค่าขึ้นมา มันละ
ทิ้งไม่ได้ มันละ ถ้ามันละมันก็เท่ากับปล่อยพระพุทธเจ้า

มันปล่อยปละละเลยไม่ได้ ถ้ามันปล่อยปละละเลยมันก็เท่ากับปล่อยปละละเลย
พระพุทธเจ้า ทั้งพระพุทธเจ้า แล้วไปเอาใครละ ทั้งพระพุทธเจ้ามันก็ไปเอากิเลสค้นหาความ
ทะยานอยากของคนใจ มันถึงลอยหน้าลอยตา ชอบพวกสังคมไร้สาระ

เวลามันพูดแล้วมันสะเทือนนะ มันไร้สาระเพราะอะไร เพราะเราก็เป็นมา เราก็ทุกข์มา
อย่างนั้นใช่ไหม ถ้าเราทุกข์มาอย่างนั้น เราทิ้งมันแล้วไง เราทิ้งสถานะของความเป็นฆราวาสมา
บวชเป็นพระไง ถ้าบวชเป็นพระ เป็นนักรบไป แล้วรบกับใครละ รบกับกิเลสของเราไหม รบกับ
ความลัษณสงฆ์ ใจความวิตกกังวลในใจ

นี่ศาสนาพุทธ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

จากฆราวาส ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพบวชเป็นพระได้หมดนะ ใครก็บวชได้ แล้วถ้าเป็น
ฆราวาสถ้าไม่ได้บวช บวชหัวใจยิ่งยอดเยี่ยมใหญ่ ถ้าบวชหัวใจของเขานะ เขามีสติปัญญา
รักษาหัวใจของเขาขึ้นมา ถ้ารักษาหัวใจของเขาขึ้นมานะ พอมันเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา ดุสิ หลวง
ตาเวลาท่านปฏิบัติไป พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งในใจของเรา ผู้ใดเห็นธรรมผู้
นั้นเห็นตถาคต นี่ขนาดทำความสงบของใจนะ

ถ้าในมันสงบขึ้นมา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน พระพุทธเจ้าพูดมันเป็นพุทธศาสนา มันยิ่ง
กว่าวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์คือวิเคราะห์ไปอย่างนั้นนะ

แต่พุทธศาสนา จิตนี้มาจากไหน พระเวสสันดรไป เชื่อไม่เชื่อ ตั้งแต่องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าชาติสุดท้ายมาเกิดเป็นพระเวสสันดรก่อน แล้วย้อนไป ๑๐ ชาติ สหชาติ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ต้องเป็นอย่างนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ตรัสรู้ทุกๆ พระองค์ต้องสละลูกสละเมีย ชาติสุดท้าย สละลูกสละเมีย ต้องสละหมด นี่ไง กัณหา ชาติ สละเพื่ออะไร

สละเพื่อสิ้นคลอนหัวใจ หัวใจของสุภาพบุรุษเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ แล้วลูกเราเขาก็มาขอไป ภรรยาณะ ที่ดูแลกันมา พุ่มพักกันมา เขาก็มาขอไป ถ้ามันให้ด้วยน้ำใสใจจริงนะ ทั้งๆ ที่ก็รู้ มันมีความรักมีความผูกพัน เพราะคนมีกิเลส ยังไม่ได้ตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็เหมือนเรานี่ ปุถุชนเหมือนกัน มันก็มีความรัก ความผูกพัน ความปรารถนาเหมือนกัน แต่ว่าสนา วาสนาบารมีไง ในเมื่อจะเสียสละก็ต้องเสียสละ

แต่ถ้าเป็นธรรมดา มันเสียสละ เสียสละเพราะอะไร เพราะพระโพธิสัตว์สร้างสมมาๆ นี่ไง เวลาเสียสละไปแล้ว มันเป็นไปไม่ได้หรอกที่จะไม่มีความรู้สึกเจ็บปวด มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันมีทั้งนั้นนะ แต่ท่านมีอำนาจวาสนาของท่านไง แล้วเวลาสละแล้วมาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เวลาตรัสรู้เป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กลับไปโปรดนะ สิ้นกิเลส สิ้นกิเลสไปทั้งนั้นเลย คำว่า “สิ้นกิเลส” มันเป็นปัจจัยตั้ง เป็นสันติภูมิอยู่ในหัวใจเรา อยู่ในหัวใจของผู้รู้นั่นนะ

เวลามันทุกข์มันยากอยู่นี้ ความรู้สึกนึกคิดนี้มันบีบคั้นหัวใจ ธรรมโอสธสามารถรักษาได้หมดเลย สติมันยับยั้งความรู้สึกนึกคิดเราได้ แต่มันจะเป็นไปได้ต้องเราฝึกหัด

ทุกคน ๙ ประโยค รู้ธรรมะหมดนะ แต่สติตัวจริงๆ มันก็เกิดขึ้นมาไม่ได้ สมาธิตัวจริงๆ มันก็ไม่มี แล้วถ้าเป็นปัญญาภาวนามยปัญญา มันเกิดไม่ได้เลย เกิดไม่ได้เพราะมันหลงตัวมันเอง มันหลงมันไหล มันปลิ้นมันปล้อน มันเลี้ยกิ้นสเลดของกิเลสทุกวันๆ แต่ปัญญาตนว่ายิ่งใหญ่ คำว่า “ยิ่งใหญ่” เพราะมันติดตัวมันเอง

แต่หลวงตาท่านสอน เราอยู่กับครูบาอาจารย์ที่ดีมา มันได้สิ่งนั้นมาไง ท่านบอก ไม่ติดตัวเราเองแล้วไม่ติดใครทั้งสิ้น

ไม่ติดตัวเราเองคือพยายามทำของเรา มันข้อเท็จจริงไง เวลาธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติคือสัจธรรมความจริงมันเป็นธรรมชาติของมันอยู่ แต่ไม่มีใครมีสติปัญญา รู้เท่าทันสิ่งที่เป็นธรรมชาติไม่ได้ พอรู้สิ่งที่เป็นธรรมชาติแล้วทิ้งละธรรมชาตินี้ไว้

“โมฆราช เธอจงมองโลกนี้เป็นความว่าง”

โลกนี้เป็นความว่าง แล้วเราจินตนาการได้หมดนะ โลกนี้เป็นความว่าง แล้วกลับมาถอน อุตตานุกิฏฐิ คนที่รู้ว่าว่างนะ ไม่ติดตัวเราเอง

พอเราบอก โมฆราช เธอมองโลกนี้เป็นความว่าง

ในศาลานี้ก็นั่งกันอยู่ ก็มองว่าว่างหมดเลย แต่มันไม่ว่างหรอก มันมีต้นไม้ต้นนี้ มีเสานั่น เถียงกันไม่ตาย ว่างของใคร ว่างของใคร แม้แต่ความว่างมันก็มาเถียงกันนะ เพราะเป็นอจินไตย ๔ พุทธวิสัย โลก กรรม ฌาน ความว่าง ความว่างที่ว่ามันรู้มันเห็น นี่เรื่องของฌาน

เพราะว่าความว่างมันหลากหลาย มันหลากหลายมาก แล้วมันอยู่ที่อำนาจวาสนาของ ใจดวงนั้น ใจดวงใดมีอำนาจวาสนามากก็ทำได้ดีมาก อำนาจวาสนาเล็กน้อยก็ได้เล็กน้อย แม้แต่ในพระไตรปิฎก พระอรหันต์ระลึกชาติได้ ๑ ชาติ ๒ ชาติ ๓ ชาติ ๑๐ ชาติ แสนชาติไม่ เท่ากัน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่มีต้นไม้มีปลาย ทำได้หมด นี่เวลามันเป็นจริง มัน เป็นจริงในหัวใจอันนั้นไง

ถ้าเวลามันเป็นจริงในหัวใจอันนั้น ถ้ามันจะเป็นจริง สิ่งที่เป็นจริง ปัจจัตตัง สันทิฏฐิโก ถ้ามันเข้ามา แล้วถ้ามันเป็นอริยสัจ มันเป็นความจริงอันเดียวกัน ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ ใช้นี้มันเรื่องเบสิกพื้นๆ เลยนะ

แล้วเราก็บอกว่าทุกข์นั้นๆ

เวลาหลวงตาท่านพูด แต่เราก็ตีความกันไม่ออก แล้วเราคิดไม่ได้ด้วย ท่านบอกว่า กิเลส มันถ่าย ชับถ่ายขึ้นบนหัวใจเราไป ทุกข์นะ แล้วมันไปแล้ว พอมันไปแล้วเราค่อยตื่นขึ้นมา โอ้ย! ทุกข์ โอ้ย! ทุกข์

นี่เราบอกว่าคำว่า “กรรม” ไง ขนาดจิรตินิสัยขนาดนี้ เป็นพระอรหันต์นะ อัครสาวกนะ มีฤทธิ์มีเดชนะ ถึงเวลากรรมแล้วท่านยอมรับ

กมุทพณฺธุ กมุทปฏิสรโณ เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย แล้วตอนนี้เราก็พยายามจะสร้างกรรมดี เราเกิดเป็นมนุษย์แล้ว กรรมคือการกระทำ

ไม่เคยน้อยใจ จริงๆ เราไม่เคยน้อยใจ ไม่เคยทุกข์ ไม่เคยเสียใจอะไรเลย เพราะอะไร เพราะเราทำทางนี้ เขาว่าเรา เพราะเราว่าเขา เราติเขา เขาก็ติเรา เราทำอะไรเราได้ผลลัพธ์ เพราะเราทำทั้งนั้นนะ เราทำ แล้วมีโทษใคร ก็โทษตัวเองไง ถึงไม่เคยคิด ไม่เคยเสียใจสิ่งใดเลย

แต่เราจะทำกรรมดี สิ่งที่ยังเกิดขึ้นแล้วเรามีสติปัญญาเท่าทันมัน อย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจกับชีวิตนี้ ชีวิตนี้ที่ได้มาจากพ่อจากแม่นี้สุดยอด เพราะชีวิตนี้มีค่า ความรู้สึกนี้มีค่าที่สุดนะ แล้วเรามาค้นคว้า ค้นคว้าหาของเรา

เรามีชีวิตอยู่ ถ้าเราจะใช้ชีวิตทางโลก เราก็มีธรรมะเป็นเครื่องอาศัย ธรรมโอสธเพื่อเป็นที่คุ้มครองเรา คุ้มครองหัวใจอย่าให้มันติดดินเกินไป คุ้มครองหัวใจไว้ไม่ให้มันทุกข์มันยากใจ แล้วถ้ามันประพฤติปฏิบัติเข้าไปนะ ถ้ามันเป็นสัจจะความจริงนะ มันจบสิ้นกระบวนการในหัวใจ นั่นยิ่งสุดยอด นี่ไง พระพุทธศาสนาถึงมีคุณค่าอย่างนี้ไง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

ฉะนั้น เราไปวัดไปวาขึ้นมา ฟังธรรมๆ ฟังธรรมก็เรื่องของเราทั้งนั้นนะ เรื่องหัวใจดวงนี้ แล้วใจทุกดวงเหมือนกันหมด แล้วถ้าใจดวงไหนที่มันเข้าใจครบวงจรแล้ว จบ

ถ้ายังไม่ครบวงจรนะ จะได้ขึ้นใดขั้นหนึ่งก็แล้วแต่ มันก็ยังมียกิเลสคอยขัดแย้งขัดขวางอยู่ มันมีทั้งนั้นนะ พอมันมีทั้งนั้นแล้ว สิ่งที่มีคือกิเลสมันมี แล้วถ้าสิ่งที่มีไม่ต้องไปพิสูจน์หรอก เพราะมันอยู่นี่มันใช้อยู่แล้ว เพราะอวิชชาพาเกิด

ไม่ต้องบอกว่าเราไม่มี กิเลสอยู่ไหน

ไม่ใช่ มันเกิดอยู่นี่ แฉ่งๆ อยู่นี่แหละ เกิดอยู่นี่กิเลสทั้งนั้น แล้วเรามาค้นคว้ามาประพฤติปฏิบัติกันเพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

อย่าไปคิดว่าเราจะเอาให้ได้ๆ มันจะทุกข์ยากเกินไปนะ เราทำบูชาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า บูชาพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ของเรา แล้วใจเราจะประเสริฐขึ้น ดีขึ้น
พัฒนาขึ้น แล้วเราจะมีน้ำใจ มีสามัญสำนึก มีความคิดที่ดีงาม แล้วไม่ต้องไปทำให้ใครหรือ
ทำให้ตัวเองนั้นแหละ ทำให้ใจเรานี้แหละ เอาหัวใจเราไว้ในอำนาจของเราประเสริฐที่สุด เอวัง